

Роль професійної компетентності педагога

в умовах позашкільного навчального закладу

Анотація. Цільовим призначенням даної статті є створення ефективного професійного простору, який допоможе всім, хто працює над підвищенням професійного рівня педкадрів оволодіти всім багатством ідей з проблеми формування професійної компетентності педагога, глибоко усвідомити суть накреслених змін і завдань. В даній роботі автор висвітлив досвід організації методичної роботи із педагогічними кадрами Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання, який і став об'єктом дослідження, зокрема, досвід методичної роботи технологічного напрямку. Автор намагався розкрити пріоритетні ідеї змісту позашкільної освіти та проаналізувати форми і методи методичної роботи в процесі професійного зростання педагогічних кадрів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, професійна діяльність, вивчення рівня професійної підготовки педагогів, пріоритетні ідеї змісту позашкільної освіти.

Основна мета сучасної освіти — відповідність актуальним і перспективним потребам суспільства, підготовка різнобічно розвинутої особистості, здатної до соціальної адаптації в суспільстві і самовдосконалення. Саме тому сьогодні зростає попит на кваліфікованого, творчого, конкурентноздібного керівника гуртка, здатного виховувати особистість у сучасному, динамічно мінливому світі.

Предметом роботи методичного відділу ПНВО має бути формування потрібного професійного забезпечення, новий зміст потенціалу педагога, прогнозування змісту, форм і способів організації та проведення педагогічного процесу, характер діяльності педагогів, особливості пізнавального спілкування, особистісні характеристики. Адже провідним суб'єктом навчально-виховного процесу є педагог з притаманними йому педагогічними вимогами і впливами, особливостями фахової самореалізації.

Розвиток творчого потенціалу педагога вимагає формування у нього мотивів пошукової діяльності через усвідомлення власної та єдиної науково-методичної проблеми закладу, стимулювання розвитку тих потреб, які сприяють його самореалізації через інноваційну та самоосвітню діяльність. Адже, творче ставлення до педагогічної діяльності – це один з найважливіших якостей фахівця.

На етапі реформування системи освіти, позашкільної зокрема, особливу роль відіграє професійний потенціал педагогів, здатних до системного й конструктивного мислення,

швидкої орієнтації в інформаційному просторі, ефективної професійної діяльності. Соціальний запит держави на педагогічні кадри високого рівня професійної майстерності зумовлює пошук методичними службами оптимальних форм, методів, засобів для підвищення професійної компетентності педагогів в умовах позашкільного навчального закладу.

У сучасних умовах розвитку позашкільної освіти важливими і необхідними є розробка і впровадження нових підходів, що сприяють підвищенню її якості і забезпечення доступності. Серед них важлива роль належить компетентнісному підходу. Метою компетентнісного підходу є забезпечення якості позашкільної освіти. Основними шляхами розвитку професійної компетентності педагога є: робота в методичних об'єднаннях, творчих групах, інноваційній діяльності, освоєння нових педагогічних технологій, передача власного педагогічного досвіду. Основними напрямками діяльності керівника гуртка по підвищенню професійної компетентності є дослідницька діяльність, активна участь у педагогічних конкурсах і фестивалях, різні форми педагогічної підтримки. Підвищувати рівень педагогічної компетентності можна шляхом ознайомлення із методичною літературою, на семінарах, практикумах, методом самопізнання.

Професійно компетентним можна назвати керівника гуртка, що сягає стабільно високих результатів у навчанні й вихованні учнів. Адже розвиток професійної компетентності — це розвиток творчої індивідуальності, формування сприйнятливості до педагогічних інновацій, здібностей адаптуватися в мінливому педагогічному середовищі. Від професійного рівня педагога безпосередньо залежить соціально-економічний і духовний розвиток суспільства.

Зміни, що відбуваються в позашкільній освіті, потребують від педагогів професійної мобільності, вміння самонавчатись, самовдосконалюватися. Така ситуація актуалізує необхідність формування та розвиток педагога як суб'єкта, який уміє реалізувати свою педагогічну діяльність відповідно до вимог часу, безперервно підвищуючи свій професійний рівень; який здатний самостійно вносити зміни в свою діяльність, швидко та ефективно реагувати на нові вимоги часу. Педагог позашкільного закладу нині – це реформатор, який вносить у повсякденну практику позашкільного виховання нові прогресивні форми, прийоми, ідеї й підходи. Головне для педагога – пошук, створення творчої атмосфери, яка постійно будить думку. Ефективним у роботі з педагогічними кадрами у відділі є оголошення огляду-конкурсу узагальнення педагогічного досвіду керівників гуртків, який проводиться з метою підняття престижу творчої праці педагога та перейняття досвіду роботи іншими педагогами.

Ще одною із дієвих форм роботи і як підсумком роботи педагогів за навчальний рік є проведення конкурсу педагогічної майстерності «Джерело творчості», метою якого є виявлення творчої особистості, пропаганда навчально-виховної роботи та стимулювання творчих пошуків педагогів-новаторів.

Такі форми методичної роботи виправдовують себе ще й в тому, що дозволяють розібратись в методичних тонкощах позашкільного виховного процесу, в якому теорія і практика ідуть разом, взаємодіють і переходять в нові методичні знахідки.

Особистість педагога відкрита для креативного та оптимістичного сприйняття складних змін, що відбуваються у суспільстві, здатного виконувати найскладніші соціальні замовлення, потрібно плекати у колективі щоденний педагогічний процес, створюючи обстановку інтелектуально насиченого середовища, атмосферу співтворчості, взаєморозуміння. Об'єднуючим началом є творчий задум, ідея, а саме: ідея життєтворчості особистості. Система діяльності керівника гуртка становить послідовну сукупність видів педагогічної діяльності: педагогічна діагностика, проєктивна діяльність, конструктивна, комунікативна та організаційна діяльність. Роль методиста допомогти педагогу спрямувати свою педагогічну діяльність на розв'язання та виконання цих завдань. Забезпечення належного розвитку зазначених вмінь, навичок, здібностей педагогів неможливе без об'єктивної інформації про рівень розвитку їх професійної компетентності. Тому з метою удосконалення в педагогів творчого підходу до вирішення педагогічних проблем, педагогічних ситуацій, формування високого рівня їх майстерності та підвищення педагогічного рівня систематично проводяться методичні об'єднання та проблемні семінари, які включають в себе:

- опрацювання літератури з певної проблеми;
- теоретичний, практичний розгляд питання з аналізом досягнутого у відділі з виходом на психологічно-педагогічну науку, досвід;
- моделювання, конструювання занять, окремих етапів та їх захист;
- проведення відкритих занять, взаємовідвідування різних форм навчальної діяльності з подальшим обговоренням і аналізом;
- обговорення змісту програм, методичних посібників, новин педагогічної літератури;
- опрацювання нормативних документів, методичних розробок, дидактичних матеріалів, анкет, творчих робіт, завдань для учнів, які виявляють підвищений інтерес до виду діяльності;

Підвищення ефективності навчально-виховного процесу, вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників, аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково-практичної, інформаційної діяльності здійснюється через систему методичної роботи.

Методична робота в позашкільному навчальному закладі – це складова навчально-виховного процесу, спрямована на підвищення професійної компетентності педагогів і, як наслідок, ефективності всього освітнього процесу позашкільного закладу. Керівники гуртків, творчих об'єднань переймаються питаннями оволодіння передовими технологіями навчання й виховання. Отже, у позашкільному навчальному закладі методична служба повинна забезпечити підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, розвивати творчий потенціал сучасного педагога-позашкільника, вдосконалювати його методичну культуру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про освіту" – ВВР, 1998. – 294с.
2. Концепція позашкільної освіти та виховання (Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України) – К., І 997.
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті -2001.
4. Закон України «Про позашкільну освіту», ВВР.,2000.-393с.
5. Положення про позашкільний навчальний заклад. (Постанова Кабінету Міністрів України від 6.05.2001, № 433).
6. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті., 2001.
7. Положення про атестацію педагогічних працівників. (Наказ Міністерства освіти України від 6.10.2010, № 930)
9. Про організацію науково-методичного забезпечення позашкільних навчальних закладів системи освіти. (Наказ МОН України від 25.04.2003, № 264/23).
10. Джуринській О.Н. Розвиток освіти в сучасному світі — М., 1999.
11. Сущенко Т.И. Педагогический процесс во внешкольных учреждениях – К.: Рад. шк., 1986
12. Сущенко Т.І. Фактори позашкільного виховання (Поч.шк. 1996 № 3. 36-39с.
- 13.. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка: Навч. посібник. – К.: ІСДО, 1996. – 144 с.
14. Сухомлинський В.О. Вибрані педагогічні твори: М., 1980.
15. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України// Книга методиста – Харків.: ПП «Торсінг плюс», 2006.
16. Пальчевський С.С. Соціальна педагогіка: Навчальний посібник,. -К.: Кондор, 2005. -549с.